

зарядка для очей, пальчикова гімнастика, вправи для дихання, провітрювання кабінету, відповідність меблів віком школяра, правильна посадка, положення рук, голови, зміна діяльності протягом уроку, атмосфера доброзичливості, віра в сили дитини, усвідомлення дитиною успішності в будь-яких видах діяльності (похвала за старання), правильне повноцінне харчування, заняття спортом і фізкультурою.

Здоров'язберігаючі технології навчання – це модель педагогічної діяльності, в якій враховуються віково-статеві особливості дітей, стан їх здоров'я та індивідуальні психофізіологічні особливості, а також використовуються здоров'язберігаючих дії для більш ефективного досягнення учнями державного освітнього стандарту.

Список використаних джерел:

1. Голубева Л.В. Место и значение инновационной деятельности в процессе профессионального саморазвития учителя / Л.В. Голубева // Справочник заместителя директора по научно-методической работе / Л.В. Голубева. – Волгоград: Учитель, 2006.
2. Пономаренко Л. Мультимедійна підтримка навчального процесу // Початкова освіта, № 1-2, 2012.
3. Досяк І.М. Нестандартні уроки з використанням інноваційних технологій. 1–4 класи // Х.: Вид. група «Основа», 2007. – 160 с.

Хорькова Л.В.

учитель-методист, директор,

учитель історії та правознавства,

Криворізька загальноосвітня школа I-III ступенів № 114

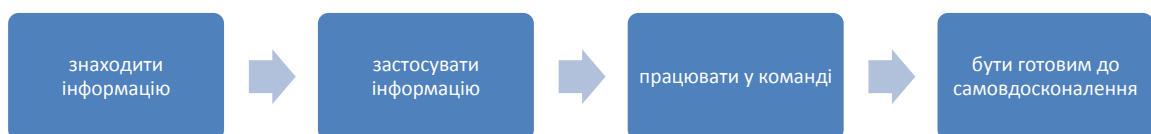
ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ УЧНІВ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ

Педагоги у своїй діяльності використовують поняття «засвоєння знань», хоча вже всім зрозуміло, що важливіше та правильніше говорити про «створення компетенцій», тому що цілі і задачі, поставлені перед сучасною освітою, змінюються. Можна бути згодним або ні з сучасними потребами освіти, але всі знають, що методичні прийоми та засоби треба адаптувати до сучасного процесу

навчання. Як і процес розвитку людства, процес навчання проходить свій «спіралеподібний» шлях – покращуються і модернізуються «старі та ефективні прийоми», одним з них і є візуалізація.

Вікіпедія пояснює візуалізацію інформації як інтерактивне вивчення візуального представлення абстрактних даних для посилення людського пізнання. Абстрактні дані включають в себе як числові так і нечислові, такі як текст і інша інформація. Галузь візуалізації інформації з'явилася «внаслідок досліджень взаємодії людини і комп'ютера, комп'ютерних наук, графіків, дизайну, психології та бізнес-методів. Вона все частіше застосовується в якості найважливішого компонента в наукових дослідженнях, цифрових бібліотеках, інтелектуального аналізу даних, фінансових даних аналізу, дослідження ринку, виробничого контролю, і дослідження ліків та інше». Візуалізація інформації припускає, що «візуальні уявлення і методи взаємодії користуються здатністю людського ока пропускати інформацію в мозок, щоб користувачі могли побачити, вивчити і зрозуміти велику кількість інформації за один раз. Візуалізація інформації спрямована на створення підходів до передачі абстрактної інформації в інтуїтивно зрозумілі способи».

Велике навантаження на учня, неузгодженість тем у різних підручниках, стрімкий час та бажання вчителя зробити предмет цікавим та зрозумілим для учнів і привели багато років тому до застосування візуалізації. Психологи вважають, що 80% сучасних школярів візуали і тільки 20% аудіали і кінестетики. Це закономірно, враховуючи пріоритетність кліпової культури у століття глобальної комп'ютеризації. Школі важливо своєчасно провести корекцію викладання відповідно до вимог сьогодення, роблячи крок вперед, тому що розумна методика забезпечує і успішність, і реалізацію програм, і дисципліну, і результативність роботи вчителя, і подальше зростання і розвиток можливостей учня [1, с. 24]. Цей аспект дуже важливий і актуальний. Основні компетенції сприяють формуванню в учнів здібностей для того, щоб на уроках історії

Візуалізація підготовлює та створює благо сприятливі умови для їх формування. Мультимедійні енциклопедії, інтелектуальні комп'ютерні ігри, індивідуальні і групові проекти, створення

презентацій, опорні схеми, конспекти, плани, виконані в електронному варіанті, – формують ціннісно -змістовні компетенції. Дані компетенції забезпечують механізм самовизначення учня у навчальній та іншій діяльності. Засобами візуалізації на уроках історії є:

Одним з активно-діяльнісних засобів роботи з матеріалом підручника на уроці є опорна схема, яка уособлює в собі метод концентрації уваги на проблемі, засіб кращого засвоєння історичного матеріалу. Опорну схему можна скласти на прикладах конкретного матеріалу, або використовувати заздалегідь розроблені схеми, що підходять під час вивчення історичних особистостей, воєн, революцій тощо.

Особливою частиною візуалізації є презентація, яку використовують як фрагмент уроку, відеоряд ілюстрацій, з використанням відеофрагментів, популярними є і уроки – презентації, особливо у старших класах. В умовах відсутності великої кількості настінних карт, учителі використовують електронні історичні атласи, які мають широкі можливості, оснащені ілюстраціями, портретами історичних діячів, відео фрагментами [4].

Беззаперечною є роль інтерактивної дошки у процесі засвоєння знань. Учні мають наочну можливість корекції та попередження помилок, дошку використовують для демонстрації карт, картин, портретів, ілюстрацій; для оформлення та корекції творчих робіт, для здійснення групової роботи під час різних етапів уроку. Навчально-пізнавальні компетенції учні формують у процесі самостійної роботи за допомогою реальних об'єктів та інформаційних технологій. Уміння створювати цифрові ресурси, електронні варіанти схем, навчальні та позаурочні проекти, здатність інтегрувати науку – формують комунікативні компетенції,

сприяють вмінню спілкуватися у групі, створювати комунікативне поле, використовувати доцільно ресурси мережі Інтернет. Якщо немає оснащеного кабінету з інтерактивною дошкою, комп'ютером, принтером, сканером, Інтернетом, існує багато можливостей для роботи з засобами візуалізації.

Відомою для педагогів є технологія роботи з піктограмами, коли текст перетворюється на конспект у малюнках, що дозволяє краще запам'ятовувати зміст, і що є більш важливим, навчає обирати головне з матеріалу, аналізувати інформацію і подати її у такому вигляді, який є більш сприятливим, ніж просто написання тез, або прочитання тексту. Метод візуалізації дуже допомагає засвоєнню матеріалу, необхідно просто створити візуальний ряд, це допомагає розвивати пам'ять та сприяє формуванню образного мислення. Саме візуалізація сприяє розвитку образно-емоційної пам'яті та формує велику кількість компетенцій [3, с. 11].

Цінними для педагога у роботі з учнями є ментальні карти – спосіб опрацювання інформації графічним та візуальним способами; запис ідей, думок. За допомогою зрозумілих символів, образів, об'єктів, асоціацій, якими мислить людина, наочно можна зобразити цілісну картину знань про предмет вивчення, розгляд подій та явищ. Побудова ментальних карт викликає інтерес у школяра до карти як об'єкту, і до предмету, якого вона стосується. Це широке поле для творчості, розвитку креативності, просторової уяви та нестандартного мислення. Це один із раціональних шляхів систематизації інформації, генерації нових ідей, класифікації, структурування та відображення об'єкту розгляду.

Візуалізацію використовують на всіх етапах навчання: при мотивації навчання, поясненні нового матеріалу, повторенні, закріпленні нового матеріалу, при контролі та систематизації, при виконанні домашнього завдання, при самостійній роботі, причому вчитель сам визначає цей момент у навчальному процесі. Візуалізація дозволяє формувати інформаційно-комунікаційні компетенції, навчальну та комунікативну компетенцію, ІКТ-компетентність, соціальну компетентність, здоров'я зберігаючу компетентність та багато інших, таких потрібних учню сучасної школи.

Сьогодні доводить, що сучасний урок цінний не тільки об'ємом отриманої інформації, скільки формуванням навичок здобуття знань, систематизації, обміну, естетичного оформлення та демонстрації результатів. Навички оформлення презентацій,

пiктограм, схем, відеоролики, ментальні карти, потрібні як засоби, що збагачують учнів почуттями та думками, вони здатні урізноманітнити і зробити яскравими методичну будову сучасного уроку.

Список використаних джерел:

1. Ващенко Г. Загальні методи навчання. Підручник для педагогів // К., 1997 р. – 112 с.
2. Манько Н.Н. Когнитивная визуализация дидактических объектов в активизации учебной деятельности // Педагогика и психология. – № 2, 2009 р., – 28 с.
3. Петров А.В. Развивающее обучение. Основные вопросы теории и практики // Челябинск, Факел, 1997 р., – 18 с.
4. Intel® Навчання для майбутнього // К., Нора-прінт, 2006 р.

Шемякіна О.П.

*вчитель початкових класів, вчитель-методист,
Криворізька загальноосвітня школа I-III ступенів № 114*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Формування компетентності учнів, їх здатності реалізувати знання в реальній життєвій ситуації, – актуальна проблема сучасної школи. Компетентісний підхід допомагає подолати межу між освітою та вимогами життя. Однією з компетенцій є інформаційно-комунікативні технології, тобто компетенції, критичного ставлення до вивчаємого матеріалу, повідомлень, інформації, реклами тощо.

Міжособистісні взаємини молодших школярів, на відміну від дитячого садка, частішають, урізноманітнюються та набувають більшої внутрішньої насиченості. Створюється нова, різноманітна реальність, що залучає дитину до виру комунікативного «вибуху».

Комунікативні навички відіграють значну роль у процесі діяльності будь-якого колективу. Вони є основою ланцюжка соціально-психологічних механізмів поведінки особистості та колективу. Чим вища психологічна культура особистості, тим легше і швидше вона адаптується до соціального середовища. Навчання в